

PENSIOENKAMER

Verzonden	6-7-2017
Briefnummer	PK/17.00059
PK	PK 06-07-2017

1. Inleiding

Op 6 juli 2017 is in de Pensioenkamer van de Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid een onderhandelaarsakkoord bereikt over een belangrijke reductie van de complexiteit in de ABP-pensioenregeling. De wijzigingen betreffen aanpassingen in de regeling, gericht op complexiteitsreductie en de aanpassing van de pensioenrekenleeftijd als gevolg van stijging pensioenrichtleeftijd van 67 jaar naar 68 jaar in de fiscale wetgeving. De wijzigingen worden hierna beschreven.

2. Proces

In de bijeenkomst van de Pensioenkamer van donderdag 6 juli is het hieronder beschreven onderhandelaarsakkoord bereikt. De SCO- en de VSO- onderhandelaars zullen het akkoord de komende weken met een positief advies voorleggen aan hun achterban. De verwachting is dat dit proces eind juli doorlopen kan zijn. Wanneer de achterbannen akkoord zijn, wordt het akkoord definitief.

De technische uitwerking van het akkoord zal daarna plaatsvinden in de Technische Werkgroep van de Pensioenkamer. Daarnaast zullen de pensioenovereenkomst en het pensioenreglement in lijn worden gebracht met het definitieve akkoord.

Het ABP-bestuur zal naar aanleiding van het onderhandelaarsakkoord in de Pensioenkamer administratief de voorbereidingen gaan treffen voor de implementatie van de overeengekomen wijzigingen in de middelloonregeling.

3. Onderhandelaarsakkoord

SCO en VSO hebben op de volgende onderwerpen een onderhandelaarsakkoord bereikt:

- Pensioenrekenleeftijd
- Partnerpensioen
- Wezenpensioen
- ANW compensatie
- Compensatie loonheffing
- Bijstelling partnerpensioen bij hertrouwen
- Arbeidsongeschiktheidspensioen
- Pensioenopbouw tijdens werkloosheid
- Maandaanlevering

Een toelichting op de hiervoor genoemde onderwerpen is hierna opgenomen. In de bijlage is een indicatief premieoverzicht opgenomen voor de periode 2018-2023.

3.1. Pensioenrekenleeftijd

De pensioenrekenleeftijd zal vanaf 1 januari 2018 voor de middelloonregeling worden gesteld op 68 jaar, naar aanleiding van een aanpassing van het fiscale kader. Dat betekent dat door deze wijziging de OP/NP premie structureel daalt. Op basis van het huidige deelnemersbestand en de huidige actuariële uitgangspunten betekent dit een daling van de premie met 1,2%-punt van de OP/NP-premie.

3.2. Partnerpensioen

De opbouw van het partnerpensioen zal vanaf 1 januari 2018 plaatsvinden op kapitaaldekking ter grootte van 70% van het ouderdomspensioen, ongeacht het moment van overlijden. Hierdoor ontstaat er geen verschil meer in partnerpensioen voor en na 67 jaar. Dat betekent

dat door deze wijziging de OP/NP premie structureel stijgt. Op basis van het huidige deelnemersbestand en de huidige actuariële uitgangspunten betekent dit een stijging van de premie met 0,7%-punt van de OP/NP-premie. Dit is inclusief de beperkte effecten van de aanpassingen genoemd onder punt 3.5 en 3.6.

Daarnaast komt het onderscheid in het partnerpensioen voor en na 67 te vervallen. Dit zogenaamde kantelpunt op 67 jaar zal op 1 januari 2019 met terugwerkende kracht komen te vervallen. De eenmalige kosten voor het verwijderen van dit kantelpunt zijn 0,4%-punt van de OP/NP premie.

3.3. Wezenpensioen

Het wezenpensioen wordt op twee punten aangepast per 1 januari 2018 voor nieuw in te gaan wezenpensioenen vanaf deze datum. Het betreft een verhoging van de eindleeftijd van de wezenpensioenuitkering van 21 jaar naar 25 jaar. Daarnaast zal het uitkeringspercentage worden verhoogd van 10% van het ouderdompensioen naar 14% van het ouderdompensioen. De per 1 januari 2018 lopende wezenpensioenuitkeringen worden niet aangepast en worden ongewijzigd voortgezet op basis van 10% van het ouderdompensioen en eindleeftijd 21 jaar.

Door deze wijziging stijgt de OP/NP premie structureel. Op basis van het huidige deelnemersbestand en de huidige actuariële uitgangspunten betekent dit een stijging van de premie met 0,09%-punt van de OP/NP-premie.

3.4. ANW-compensatie

Het recht op ANW-compensatie komt per 1 januari 2018 te vervallen. Na 1 januari 2018 worden geen nieuwe ANW-compensatie-uitkeringen meer toegekend. De lopende ANW compensatie-uitkeringen per 1 januari 2018 worden ongewijzigd voortgezet.

Dat betekent dat er vanaf 1 januari 2018 geen premie meer verschuldigd is voor de ANW-compensatie. Deze premie bedroeg in 2017 0,4%-punt van de pensioengrondslag.

3.5. Compensatie loonheffing

Het recht op compensatie voor loonheffing komt per 1 januari 2018 te vervallen. Na 1 januari 2018 worden geen nieuwe compensatie loonheffing-uitkeringen meer toegekend. De per 1 januari 2018 lopende compensatie loonheffingsuitkeringen worden ongewijzigd voortgezet.

Door deze wijziging daalt de OP/NP premie structureel. Op basis van het huidige deelnemersbestand en de huidige actuariële uitgangspunten betekent dit een beperkte daling van de premie. Deze beperkte daling van de premie is gesaldeerd verantwoord onder 3.2.

3.6. Bijstelling partnerpensioen bij hertrouwen

Vanaf 1 januari 2018 zal het ingegane partnerpensioen niet meer worden gecorrigeerd indien de partner van de overleden deelnemer hertrouwt. De per 1 januari 2018 reeds lopende partnerpensioenuitkeringen vallen ook onder deze aanpassing.

Door deze wijziging stijgt de OP/NP premie structureel. Op basis van het huidige deelnemersbestand en de huidige actuariële uitgangspunten betekent dit een beperkte stijging van de premie. Deze beperkte stijging van de premie is gesaldeerd verantwoord onder 3.2.

3.7. Arbeidsongeschiktheidspensioen

Vanaf 1 januari 2018 zal het arbeidsongeschiktheidspensioen (AAOP) op een andere wijze worden vastgesteld. Bij de bepaling van het AAOP zal vanaf 1 januari 2018 de afhankelijkheid van de hoogte van het AOP van de bijverdiensten komen te

vervallen. Daarnaast zal vanaf 1 januari 2018 bij de vaststelling van de hoogte van het AAOP worden uitgegaan van het WIA-dagloon in plaats van het ABP pensioengevend inkomen. Als laatste wordt een uniformering aangebracht in de uitkeringspercentages. Het AAOP wordt als volgt vastgesteld:

Als het WIA-dagloon is gelegen onder het maximum dagloon:
 $10\% \times \text{ao-percentage} \times \text{dagloon}$

Als het WIA-dagloon is gelegen boven het maximum dagloon:
 $10\% \times \text{ao-percentage} \times \text{gemaximeerde dagloon} +$
 $80\% \times \text{ao-percentage} \times (\text{dagloon} - \text{gemaximeerde dagloon})$

voor de vervolgfase van de WIA (VVU):
 $65\% \times \text{ao-percentage} \times (\text{ongemaximeerde dagloon} - \text{minimumloon})$

De per 1 januari 2018 lopende AAOP-uitkeringen worden ongewijzigd voortgezet.
De AAOP premie stijgt door de aanpassing per 1 januari 2018. De AAOP premie stijgt gemiddeld van 0,44% naar 0,53% van de AAOP grondslag.

3.8. Pensioenopbouw tijdens werkloosheid

Per 1 januari 2018 zal de voortzetting van de pensioenopbouw tijdens werkloosheid worden gewijzigd. Bij de voortzetting pensioenopbouw zal worden uitgegaan voor de bepaling van de deeltijdfactor van het SV-loon in plaats van het ABP pensioengevend inkomen. Omdat het SV-loon lager is dan het ABP pensioengevend inkomen wordt de meetelwaarde van 37,5% verhoogd naar 50%.

De per 1 januari 2018 lopende voortzettingen pensioenopbouw tijdens werkloosheid worden eveneens aangepast aan de nieuwe methodiek.

Deze wijziging van de pensioenopbouw tijdens werkloosheid heeft geen wijziging op de OP/NP premie tot gevolg. Wel zal de betreffende werkgever per 1 januari 2018 voor nieuwe gevallen in plaats van 37,5% van de premie een doorbelasting van 50% van de premie krijgen.

3.9. Maandaanlevering

In de Pensioenkamer is afgesproken dat de huidige peildatum systematiek van het pensioengevende inkomen zal worden gewijzigd. In de huidige regeling is afgesproken dat het pensioengevende inkomen per 1 januari in enig jaar maatgevend is voor de pensioenopbouw en premie-afdracht in dat jaar. Door over te gaan naar maandaanlevering wordt over het feitelijke pensioengevend maandinkomen pensioen opgebouwd en premie afgedragen. Door deze aanpassing zullen de pensioenkosten stijgen. Deze pensioenlastenstijging is ingeschat op 0,4%-punt OP/NP premie uitgedrukt in de huidige premiegrondslag.

De maandaanlevering is een veelomvattende wijziging in de systemen van de uitvoerder van de pensioenregeling. Daarvoor is een doorlooptijd nodig van twee jaren.

Sociale Partners zijn overeengekomen dat de maandaanlevering in 2022 zal worden geëffectueerd. Tot die tijd zal de huidige peildatumssystematiek worden gehandhaafd. Sociale Partners onderkennen dat de mogelijke aanpassing van het pensioenstelsel, waarover thans wordt gesproken, aanleiding is om te bespreken of invoering van de maandaanlevering op de beoogde datum in de huidige pensioenregeling nog opportuun is. Sociale Partners hebben afgesproken dat de maandaanlevering in de huidige pensioenregeling zal worden geïmplementeerd maar dat er in 2019 nog een herbezinningsmoment in de Pensioenkamer zal zijn.

De hiervoor genoemde lastenstijging van de OP/NP premie van 0,4%-punt zal vanaf 2023 uit de vrijval van de premie van de inkoopregeling zoals benoemd in het Witteveen 2015 akkoord worden gefinancierd.

Deze bestedingsafspraken komt in de plaats van de afspraak uit het akkoord 'Witteveen 2015' om een deel van de vrijval voor de hiervoor genoemde inkoopregeling aan te wenden voor verbetering van het nabestaandenpensioen. De afspraak verbetering nabestaandenpensioen wordt met dit akkoord naar voren gehaald naar 2018.

Bijlage

OP/NP premie percentage ontwikkeling uitgaande van in 2016 geprognosticeerde premiepad.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Premie	23,30	24,30	24,30	24,30	24,30	24,30
Pensioenrekenleeftijd	-1,20	-1,20	-1,20	-1,20	-1,20	-1,20
Partnerpensioen: ¹⁾						
-structureel	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
-eenmalig		0,40				
Wezenpensioen	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09
Pensioenopbouw tijdens WW	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Maandaanlevering ²⁾	0,00	0,00	0,00	0,00	0,40	0,40
Gewijzigde premie	22,89	24,29	23,89	23,89	24,29	24,29

1) premie effect inclusief wijziging compensatie loonheffing en bijstelling partnerpensioen bij hertrouwen

2) de maandaanlevering leidt niet tot een hoger premiepercentage maar wel tot hogere pensioenlasten door de stijging van de pensioengrondslag.

Voor de ANW-compensatie is de ontwikkeling van het premiepercentage als volgt:

Omschrijving	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Premie ANW	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40
Afschaffing ANW compensatie	-0,40	-0,40	-0,40	-0,40	-0,40	-0,40
Gewijzigde premie	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

Voor het Arbeidsongeschiktheidspensioen is het gemiddelde premiepercentage ³⁾ als volgt:

Omschrijving	2018	2019	2020	2021	2022	2023
AOP	0,44	0,44	0,44	0,44	0,44	0,44
Wijziging	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09
Gewijzigde premie	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53	0,53

3) de premie voor het AOP wordt per sector vastgesteld. De genoemde premie van 0,44% is een gemiddelde over alle sectoren. Daarnaast wordt de premie jaarlijks vastgesteld. In de tabel is verondersteld dat de premie gelijk blijft in de jaren t/m 2023.